

1399**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 17 października 2001 r.

w sprawie rodzinnych domów pomocy.

Na podstawie art. 18 ust. 6 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 20, poz. 170, Nr 79, poz. 885 i Nr 90, poz. 1001, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz. 238 oraz z 2001 r. Nr 72, poz. 748, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 973 i Nr 111, poz. 1194) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) standardy, rodzaj i zakres usług opiekuńczych i bytowych świadczonych przez rodzinny dom pomocy,
- 2) zasady kierowania do rodzinnego domu pomocy i odpłatności oraz nadzór nad rodzinnym domem pomocy.

§ 2. 1. Rodzaj i zakres usług opiekuńczych i bytowych świadczonych przez rodzinny dom pomocy określa porozumienie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”, zawarte między gminą a zgłaszającą gotowość świadczenia tych usług osobą lub przedstawicielem rodziny, które powinno dotyczyć w szczególności:

- 1) obowiązków osoby lub rodziny, polegających na świadczeniu usług opiekuńczych i bytowych, zgodnie ze standardami określonymi w § 4 i 5, oraz na poddaniu się kontroli ośrodka pomocy społecznej,
- 2) obowiązku gminy pokrywania miesięcznych wydatków ponoszonych na osobę za usługi opiekuńcze i bytowe świadczone w rodzinnym domu pomocy, w wysokości uzgodnionej z osobą lub rodziną świadczącą te usługi,
- 3) sposobu rozliczania wydatków, o których mowa w pkt 2, i przekazywania środków pieniężnych.

2. Do porozumienia, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) informację o tytule prawa do lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego osób lub rodzin zgłaszających gotowość świadczenia usług, o których mowa w ust. 1,
- 2) opinię dwóch podmiotów, o których mowa w art. 12a ustawy, których siedziba, a w przypadku osób fizycznych, miejsce zamieszkania, znajdują się na terenie gminy, stwierdzającą, że osoba lub rodzina ubiegająca się o świadczenie usług opiekuńczych i bytowych daje rękojmię należytego wykonywania tych usług.

3. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, właściwego ze względu na położenie rodzinnego domu pomocy, przed zawarciem porozumienia, ustala, czy osoba lub rodzina zgłaszająca gotowość do świadczenia usług opiekuńczych i bytowych zapewni warunki, o których mowa w § 4 i 5.

§ 3. Osobom wymagającym z powodu wieku wsparcia rodzinny dom pomocy świadczy przez całą dobę:

- 1) usługi opiekuńcze zapewniające:
  - a) udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
  - b) pielęgnację, w tym pielęgnację w czasie choroby,
  - c) opiekę higieniczną,
  - d) niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych,
  - e) kontakty z otoczeniem,
- 2) usługi bytowe zapewniające:
  - a) miejsce pobytu,
  - b) żywienia,
  - c) utrzymanie czystości.

§ 4. 1. Usługi opiekuńcze i bytowe są świadczone w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny prowadzącej rodzinny dom pomocy.

2. Sposób świadczenia usług powinien uwzględniać stan zdrowia, sprawność fizyczną i intelektualną oraz indywidualne potrzeby i możliwości osoby przebywającej w rodzinnym domu pomocy, a także prawa człowieka, w tym w szczególności prawo do godności, wolności, intymności i poczucia bezpieczeństwa.

§ 5. 1. Usługi opiekuńcze powinny zapewniać:

- 1) pomoc w czynnościach życia codziennego, w miarę potrzeby pomoc w ubieraniu się, jedzeniu, myciu i kąpaniu,
- 2) organizację czasu wolnego,
- 3) pomoc w zakupie odzieży i obuwia,
- 4) pielęgnację w chorobie oraz pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych.

2. Miejsce pobytu powinno spełniać następujące warunki:

- 1) budynek i jego otoczenie — bez barier architektonicznych,
- 2) pokoje mieszkalne, w budynkach wielokondygnacyjnych bez wind, usytuowane na parterze,
- 3) pokoje mieszkalne, nie więcej niż trzyosobowe, z tym że:
  - a) pokój jednoosobowy — nie mniejszy niż 9 m²,
  - b) pokój dwu- i trzyosobowy — o powierzchni nie mniejszej niż po 6 m² na osobę,
  - c) pokoje mieszkalne — wyposażone w łóżko lub tapczan, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdej osoby,
- 4) rodzinny dom pomocy powinien posiadać:
  - a) pokój dziennego pobytu służący jako jadalnia,
  - b) pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia,
  - c) jedną łazienkę dla nie więcej niż pięciu osób i jedną toaletę dla nie więcej niż 4 osób, wyposażone w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń.

3. W zakresie żywienia należy zapewnić:

- 1) co najmniej 3 posiłki dziennie, w tym posiłki dietetyczne, zgodnie ze wskazaniem lekarza,
- 2) przerwę między posiłkami nie krótszą niż 4 godziny, przy czym ostatni posiłek nie powinien być podawany wcześniej niż o godzinie 18⁰⁰,
- 3) dostępność do drobnych posiłków i napoi między posiłkami,
- 4) możliwość spożywania posiłków w pokoju mieszkalnym, w razie potrzeby karmienie.

4. W zakresie utrzymania czystości należy zapewnić:

- 1) środki higieny osobistej, środki czystości, przybory toaletowe i inne przedmioty niezbędne do higieny osobistej,
- 2) sprzątanie pomieszczeń, w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz dziennie.

§ 6. 1. Osobę wymagającą całodobowych usług opiekuńczych i bytowych kieruje się do rodzinnego domu pomocy na jej wniosek złożony w ośrodku pomo-

cy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej osoby.

2. Decyzję w sprawie skierowania do rodzinnego domu pomocy i odpłatności za pobyt wydaje kierownik ośrodka pomocy społecznej, o którym mowa w ust. 1, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego (rodzinnego).

§ 7. 1. Pobyt w rodzinnym domu pomocy jest odpłatny w wysokości odpowiadającej poniesionym wydatkom, ustalonym w porozumieniu zawartym między gminą a osobą lub rodziną świadczącą usługi opiekuńcze i bytowe, o których mowa w § 2.

2. Odpłatność, o której mowa w ust. 1, ponosi osoba przebywająca w rodzinnym domu pomocy.

3. Przy ustalaniu odpłatności, o której mowa w ust. 1, stosuje się art. 39 ustawy.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik ośrodka pomocy społecznej może częściowo lub całkowicie zwolnić osobę przebywającą w rodzinnym domu pomocy z ponoszenia odpłatności, na jej wnioszek.

§ 8. 1. Nadzór nad rodzinnym domem pomocy sprawuje kierownik ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na położenie rodzinnego domu pomocy, poprzez przeprowadzanie kontroli co najmniej raz na kwartał.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, dotyczy w szczególności:

- 1) zakresu i sposobu świadczenia usług opiekuńczych i bytowych,
- 2) przestrzegania praw, o których mowa w § 4 ust. 2, oraz zapewnienia dostępności do informacji o tych prawach,
- 3) współdziałania osoby prowadzącej rodzinny dom pomocy z osobą i jej rodziną lub opiekunem prawnym.

3. Kontrola zakresu i sposobu świadczenia usług, o której mowa w ust. 2 pkt 1, polega na:

- 1) przeprowadzeniu wizytacji w celu zapoznania się z warunkami świadczonych usług,
- 2) zasięgnięciu opinii osób przebywających w rodzinnym domu pomocy oraz rodzin tych osób.

4. Po przeprowadzeniu kontroli sporządza się protokół zawierający określenie zakresu kontroli, wyniki kontroli oraz zalecenia pokontrolne i termin ich realizacji, a także ocenę wykonania zaleceń pokontrolnych wynikających z poprzedniej kontroli.

5. Protokół kontroli otrzymuje osoba lub rodzina prowadząca rodzinny dom pomocy oraz zarząd gminy.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Pracy i Polityki Społecznej:

w z. J. Staręga-Piasek